

v Brandýse n. L., v jehož obvodě byla nemovitost, zavazena jako vkladba hlavní. Re k u r s n í s o u d povolil vklad zástavního práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle Šu 108 knih. zák. lze žádost o vklad společného (simultánního) zástavního práva v pozemkových knihách různých soudů podati buď jediným podáním u soudu, u kterého jest zříditi hlavní vkladbu, nebo zvláštními žádostmi současně u jednotlivých soudů různých vkladeb. V každém z obou případů přísluší však jednotlivým knihovním soudům, by samostatně rozhodly o žádosti za povolení vkladu společného zástavního práva ve vložce svého soudu. Byl tedy okresní soud v Pardubicích příslušným k povolení vkladu zástavního práva na nemovitostech stěžovatelčiných, zapsaných ve vložkách pozemkové knihy kat. obce pardubické, při čemž bylo mu zkoumati jen formální platnost listin (§ 26, 27, 31 kn. zák.) a zda žádost vyhovuje ustanovení § 94 kn. zák., nebyl však oprávněn přezkoumávati, zda listiny i s hlediska hmotného práva jsou platnými a závaznými. Podle Šu 126 druhý odstavec knih. zák. jsou nepřipustnými v rekursu nové údaje a proto bylo ponechati nepovšimnutými další vývody dovolacího rekursu, doličující, že stěžovatelka podepsala jen omylem vkladnou listinu a žádost za poznámku pořadí a že knihovní zápisy podle těchto listin provedené nejsou právně platné a pro ni závazné, a dále, že mezi ní a věřitelem došlo ku smíru, dle něhož věřitel má vzítí podepsanou knihovní žádost zpět.

Čís. 6236.

Namítl-li sice žalovaný zavčas místní nepřislušnost dovolaného soudu, více však v otázce neuvedl, procesní soud první stolice pak nepojal usnesení o námitce do rozsudku, není žalovaný oprávněn vytýkati to v odvolání, nýbrž bylo na něm, by použil práva vyhrazeného mu Šem 420 c. ř. s.

Pro spory ze služebních poměrů statkových úředníků není výlučně příslušným okresní soud (§ 49 čís. 6 j. n.).

Kárná komise, jež má podle služební pragmatiky rozhodovati o tom, zda se zaměstnanec na velkostatku dopustil služebního přečinu a jak má býti za to potrestán, není rozhodčím soudem ve smyslu Šu 577 a násl. c. ř. s. Soud jest oprávněn zabývati se otázkou, zda kárný nález odpovídá ustanovením služební pragmatiky. Neřídil-li se zaměstnavatel při sestavení kárné komise předpisy služební pragmatiky, nemá nález její právního účinku. Byl-li nálezem takové komise propuštěn zaměstnanec ze služby, jest pohlížeti na věc tak, jakoby zaměstnanec vůbec nebyl býval ze služby propuštěn.

Žalobce, nadlesní na panství žalovaného, byl ze služby propuštěn. Tvrdě, že propuštění nestalo se na základě nálezu řádně sestavené kárné komise, domáhal se žalobce na žalovaném, by propuštění bylo prohlášeno právně bezúčinným a jeho služební poměr za dále trvající, a by žalovaný byl uznán povinným zaplatiti žalobci zadržené služební požitky. Procesní soud první stolice (krajský soud v P.) uznal celkem podle žaloby, zamítнув žalobní nárok jen ohledně toho, co si žalobce zatím jinde vydělal. Odvolací soud k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Vytýká-li odvolatel, že tu jde o věcnou příslušnost okresního soudu podle § 49 č. 6 j. n., bylo by ovšem, ježto by šlo o nepříslušnost nezhojitelnou (§ 104 j. n.), přihlížeti k ní z moci úřední, ale odvolací soud nemá za to, že námitka tato v odvolacím spise žalovaným činěná jest důvodnou, poněvadž ustanovení §u 49 č. 6 j. n. vztahuje se na služební a mzdové poměry čeledi a osob jí na roveň postavených a tam blíže uvedených s jich zaměstnavatelem, takže ustanovení to na žalobce, jako nadlesního, tedy osobu vykonávající u žalovaného služby vyšší, vztahovati nelze. Ve věci samé jde, jak správně uvedl první soud, o otázku, zda přišel nález disciplinární ze dne 20. listopadu 1922, kterým žalovaný žalobce ze svých služeb propustil a služební plat mu dnem 1. prosince 1922 zastavil, pravoplatně k místu a zda je věcně odůvodněn. Soud procesní správně dovodil, že nestalo se ani to ani ono. Na základě ustanovení služební pragmatiky a služební instrukce nezachoval se žalovaný podle těchto ustanovení, ježto nepověřil zavedením disciplinárního řízení kancelářského ředitele, jehož povinností bylo, komisi sestaviti, nýbrž, jak z výnosu žalovaného ze dne 25. dubna 1921 ve spisech o disciplinárním řízení založeného na jevo jde, svého sekretáře ing. Bedřicha Š-a, revidenta Maxe K-a a lesního kontrolora Aloise K-a, ač dle služební instrukce z 28. července 1905 disciplinární řízení zahájiti má k rozkazu žalovaného kancelářský ředitel a dle § 23 díla »Grundzüge einer Dienstpragmatik für Verwaltung grösserer Güter« lit. 107 a 108, která přísně zachovávati dlužno, má nejvyšším služebním místem ustanovena býti komise ad hoc, sestávající z jednoho co do hodnosti výše postaveného úředníka, než jest obviněný, jako předsedy a dvou, pokud možno, co do hodnosti stejně stojících, jako členů. Nebyla tedy ve smyslu uvedených předpisů komise řádně ustanovena, není tu proto pravoplatný nález disciplinární a propuštění žalobce ze služby nestalo se ve smyslu služební pragmatiky, jakožto smlouvy pro obě strany závazné. Pokud jde o věcnou stránku disciplinárního nálezu, právem došel soud procesní na základě svých zjištění, jež, pokud jím ve sporu učiněna byla, stala se bezvadně a jež proto přejal po rozumu § 498 c. ř. s. i soud odvolací za podklad svého rozhodnutí, ku přesvědčení, že žalovaný nedokázal žádné z uplatňovaných nesprávností.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující všechny dovolací důvody, jest v podstatě opakováním odvolacího spisu, jenž byl správně vyřízen odvolacím soudem

v ten rozum, že nebylo vyhověno odvolání. Stejně je naložiti s dovoláním. Pokud uplatňuje námitku místní nepřislušnosti soudu, není oprávněn žádný z uplatněných důvodů dovolacích § 503 čis. 1 a 3 c. ř. s. Žalovaný namítl sice v odpovědi na žalobu místní nepřislušnost procesního soudu, více však v této příčině neučinil, až teprve v odvolání vytkl rozsudku, že nezabýval se jeho námitkou a o ní nerozhodl. O námitce té mohlo však býti rozhodnuto jen usnesením, měl proto žalovaný, když soud prvé stolice opomenul pojeti příslušné usnesení do rozsudku, navrhnouti dodatné vydání tohoto usnesení, by je mohl napadnouti. Odvolací soud právem pohlížel na věc tak, že žalovaný mlčky upustil od námitky nepřislušnosti, zejména nepouživ ani práva vyhrazeného mu v § 420 c. ř. s. Pokud žalovaný opětne poukazuje na předpis § 49 čis. 6 j. n., z něhož snaží se dovoditi předmětnou nepřislušnost, odůvodnil odvolací soud správně, proč nelze žalobce jako statkového úředníka uznati za zaměstnance ve smyslu tohoto předpisu.

Ve věci samé pokládá mylně žalovaný disciplinární komisi, jež rozhodla o propuštění žalobce ze služby, za rozhodčí soud ve smyslu §§ 577 a násl. c. ř. s. Podle prvního odstavce tohoto § předpokládá smlouva o rozhodčí předmět sporu, o němž mohou strany učiniti smír. Naproti tomu má podle přiložených služebních pragmatik disciplinární komise uvažovati o tom, zda zaměstnanec dopustil se služebního přechinu, a jak má býti za to potrestán. Nejde tu o spor, jenž by mohl býti vyřízen narovnáním, nýbrž o výkon kárné moci smluvně vyhrazené zaměstnavateli a přenesené na disciplinární komisi. Není proto správným názor dovolatelův, že žalobce mohl žádati jedině o bezúčinnost rozhodčího výroku, t. j. nálezu kárného, a že neměl jiného nároku. Nižší soudy zabývaly se právem otázkou, zda kárný nález odpovídá ustanovením služební pragmatiky, a to v první řadě po stránce formální, a je souhlasiti i s dalším jich rozhodnutím, že tomu tak není.

Po této stránce vytkly nižší soudy správně, že žalovaný proti ustanovení služební pragmatiky osobil si právo vyhrazené jeho nejvyššímu služebnímu místu, t. j. že jmenoval sám členy kárné komise. Z toho se nedá vyvoditi, než že kárná komise, jejíž nález zněl na propuštění ze služby, nebyla řádně zřízena, a že její nález nemá právního účinu. Vstupem do služby u žalovaného podrobil se žalobce ustanovením služební pragmatiky, vízicím však i žalovaného jako zaměstnavatele. To platí zejména co do ustanovení o kárném řízení. Co do propuštění zaměstnance ze služby obsahuje § 38 ustanovení, podle něhož zaměstnavatel jest oprávněn propustiti zaměstnance bez nálezu kárné komise mimo případ odsouzení k trestu na svobodě jen v případech tam uvedených. Z těchto případů nebyl však žádný uplatněn jako důvod propuštění žalobce, jenž také nebyl odsouzen k trestu na svobodě, mohl býti proto propuštěn ze služby jen na základě nálezu kárné komise řádně sestavené, k čemuž však nedošlo. V první řadě není proto třeba zkoumati oprávněnost nálezu po stránce věcné a není třeba zabývati se výtkami činěnými ještě v dovolání skutkovým zjištěním procesního soudu, na nichž spočívá přesvědčení, že nález ten nebyl oprávněn věcně. Dále je pohlížeti na věc tak, jako by žalobce nebyl býval vůbec propuštěn ze služby. I po této

stránce byla věc správně posouzena nižšími soudy. Nelze proto mluvit o promlčení nároku podle § 33 zák. o statkových úřednících, ani o užití ustanovení § 1162 b) až d) obč. zák.

Čís. 6237.

K nároku na odškodnění podle §u 1328 obč. zák. stačí, když slib manželství předcházel prvé souloži a když pozdější soulož byla vykonána v důvěře v tento slib, leč že by se byl vyskytl vážný důvod pro odepření splnění slibu.

(Rozh. ze dne 7. září 1925, Rv I 653/26.)

Žalobě svedené ženy proti svůdci o odškodnění podle §u 1328 obč. zák. procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud vychází z předpokladu, že soulož, z níž žalobkyně odvozuje nárok na odškodnění ve smyslu §u 1328 obč. zák., jest podle žaloby ona, následkem které se stala matkou syna Františka, dne 30. května 1923 mimo manželství zrozeného. Odvolací soud pominul první odstavec žaloby, jenž obsahuje tvrzení, že žalobkyně se žalovaným udržovala milostný poměr delší dobu a že žalovaný jí předstíral, že ji pojme za manželku. Žalobkyně opřela žalobní nárok o to, že se žalovanému poddala, poněvadž jí slíbil manželství, že v milostném poměru pokračovala, důvěřujíc v tento slib, a že také soulož, následkem které se stala matkou, byla vykonána v této důvěře. Žalobkyně při svém výslechu jako strana uvedla, že při kritické souloži (28. srpna 1922) neřikal žalovaný ničeho o ženění, dodala však, že dříve opětovně. Soud první stolice zjistil na základě nepřisežné výpovědi žalobkyně jako strany tento děj: Žalobkyně učinila si se žalovaným, kterého již od dětství znala, známost dne 23. října 1921 při taneční zábavě; v lednu 1922 ji žalovaný v bytě její matky navštívil, žádal od ní soulož, žalobkyně to odmítla s odůvodněním, že, stane-li se něco, že ji nechá seděti, žalovaný jí na to odvětil, že nemusí mítí starost, že se nic takového nestane; k souloži tehdy nedošlo; následující neděli ji žalovaný zase navštívil a žádal od ní soulož, což žalobkyně zprvu odmítla, pak ale, když žalovaný prohlásil, že nemusí mítí starost, že se o ni již postará, že se nemusí oženiti s bohatou, že si může vzíti i chudou, se mu vzdala; žalobkyně po té s žalovaným opětovně tělesně obcovala, také dne 28. srpna 1922, toho dne ale jí žalovaný o ženění ničeho neřekl; žalobkyně následkem soulože ze dne 28. srpna 1922 otěhotněla. Soud druhé stolice převzal v podstatě tato zjištění, nikoli však také úsudek prvního soudu, že žalobkyně se žalovanému vzdala pouze následkem opětovných a důtklivých slibů žalovaného,